

**Buurtonderzoek naar de drivers en barrières bij het afkoppelen van
regenwater in Deventer**

Druppels en Drempels bij het Afkoppelen in De Worp

**Buurtonderzoek naar de drivers en barrières bij het afkoppelen van
regenwater in Deventer**

Verantwoording

Titel	Druppels en Dremfels bij het Afkoppelen in De Worp
Begeleider	Laurent Bakker
Auteur	Marjolein Soethoudt
Illustraties	Ineke van Kapel
Projectnummer	1205047
Aantal pagina's	32 (exclusief bijlagen)
Datum	1 juli 2016
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
BU Industry
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
2 Het onderzoek.....	11
3 Resultaten	12
3.1 Praktische zaken van het afkoppelen.....	12
3.2 Druppels en drempels	15
3.3 Ervaringen en verwachtingen	19
3.4 Van drempels naar afkoppelen	24
4 Discussie en conclusie	27
5 Aanbevelingen	30

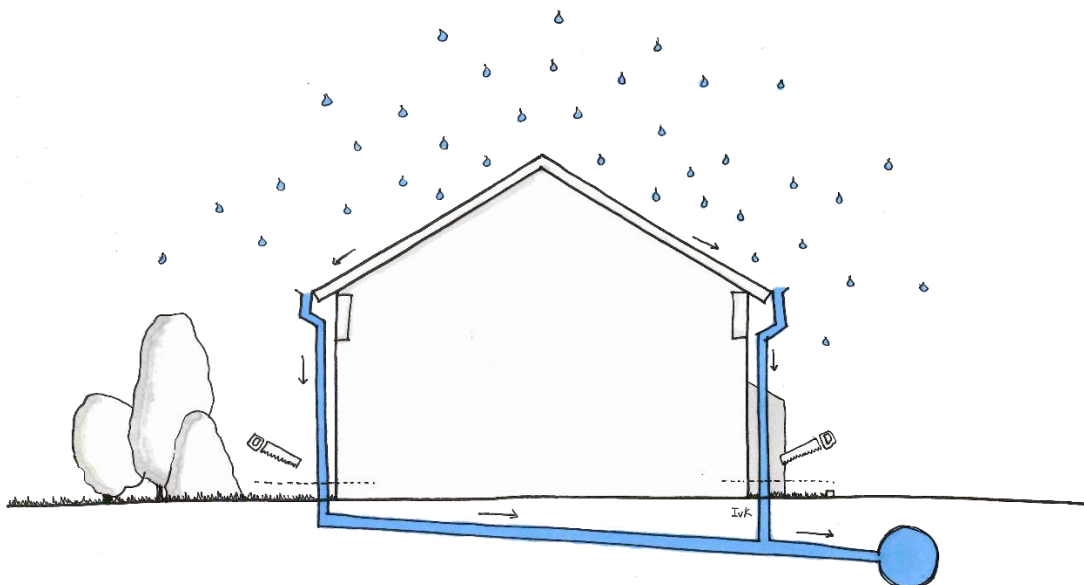
Bijlage(n)

- 1 Enquête regenwater afkoppelen De Worp

1 Inleiding

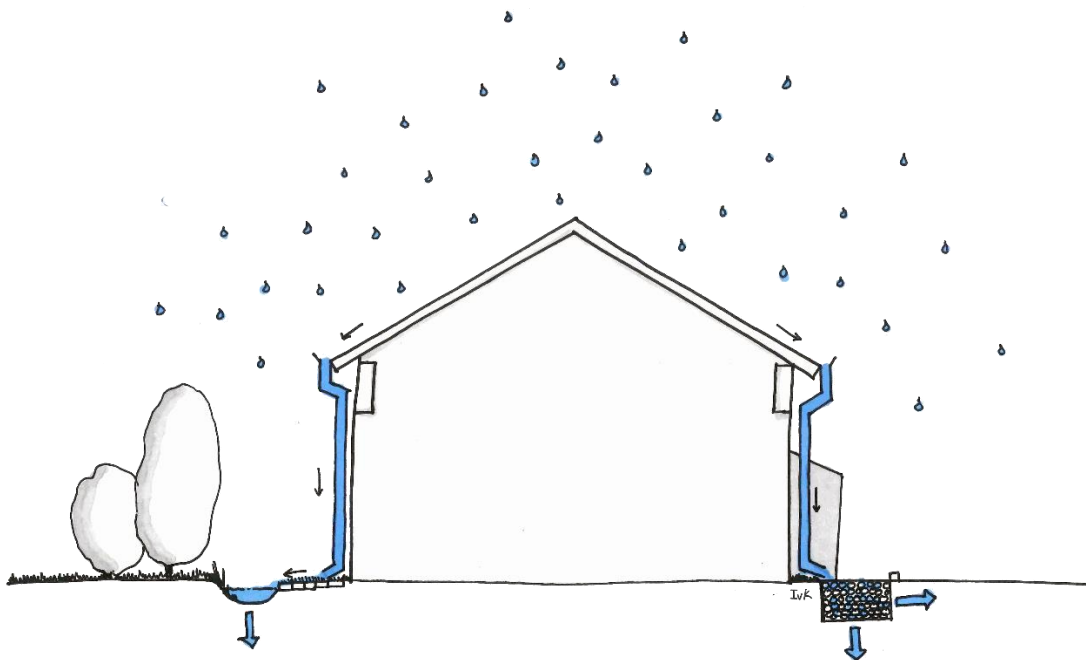
Doordat de regenval in Nederland steeds meer en extremer wordt, denken meer mensen na over het afkoppelen van regenwater. Regenwater wat op het dak van een gebouw valt wordt dan niet meer direct naar het riool geleid maar wordt apart afgevoerd, infiltreert in de bodem of wordt hergebruikt. Het afkoppelen heeft een aantal voordelen. Ten eerste wordt het riool hiermee ontlast, waardoor wateroverlast op straat en overstorten van het riool wordt tegengegaan. Ook de waterzuivering wordt ontlast en presteert beter doordat er minder water gezuiverd hoeft te worden wat ook nog minder verdund is. Het regenwater kan worden hergebruikt, wat voor drinkwaterbesparing zorgt en ten slotte, wordt hiermee het grondwater aangevuld, waardoor verdroging tegen wordt gegaan. Het afkoppelen van regenwater is dus een manier waarop kan worden omgegaan met klimaatverandering. Het is bovendien een eenvoudige oplossing met een groot resultaat.

Bij nieuwbouw wordt het regenwater tegenwoordig al standaard niet meer naar het riool geleid, maar bij oudere gebouwen is dit nog niet het geval. Omdat het een simpele oplossing is kunnen particulieren hun eigen oudere woningen ook makkelijk zelf afkoppelen. Het enige essentiële wat er gedaan hoeft te worden is het omleiden van de regenpijp, bijvoorbeeld door deze door te zagen (figuur 1.1), zodat het water de tuin in kan.

Figuur 1.1 Het regenwater van het riool afkoppelen door de regenpijpen door te zagen

Er zijn verschillende mogelijkheden voor wat er dan met het water in de tuin gedaan kan worden. Zo kan er uit meerdere manieren gekozen worden om het regenwater op te vangen en te gebruiken, zoals met een regenton. Ook kan ervoor worden gekozen om het water te laten infiltreren op een meer onzichtbare manier, door bijvoorbeeld gebruik te maken van een grindkoffer of infiltratiekratten. Figuur 1.2 is een schematische weergave van een aantal manieren voor het afkoppelen van regenwater.

Figuur 1.2 Het afkoppelen van regenwater met behulp van een vijver (links) en een grindkoffer (rechts)

In Deventer zet de werkgroep 'Afkoppelen De Worp' zich sinds 2015 in om het regenwater in een hele wijk van het riool af te koppelen. De wijk 'De Worp' omvat ongeveer 1000 huishoudens waarvan bijna 10% ondertussen heeft laten weten dat ze afgekoppeld zijn of geïnteresseerd zijn in afkoppelen. De werkgroep heeft al een aantal acties ondernomen om de buurtbewoners te bereiken. Zo hebben ze onder andere flyers in alle brievenbussen gedaan, met een kraampje op een buurtfestival gestaan en al een aantal keren in de lokale en regionale krant gestaan. Op hun eigen webpagina is veel informatie te vinden en er is de mogelijkheid om de leden van de werkgroep persoonlijk om hulp te vragen.

Ondanks al de inspanningen heeft de werkgroep het idee dat ze nu op een punt aangekomen zijn waar het lastig is om nog méér mensen over te halen.

2 Het onderzoek

Het hoofddoel waar dit onderzoek aan bij wil dragen is om meer buurtbewoners af te laten koppelen. Dit onderzoek gaat hieraan bijdragen door inzicht te geven in wat afgekoppelden over de streep trok en wat geïnteresseerden nog tegenhoudt. Ook dient dit onderzoek ter inventarisatie naar hoe het project tot nu toe loopt en naar wat er verwacht en ervaren wordt. De resultaten kunnen gebruikt worden om eventuele drempels weg te nemen en om een voorbeeldenboek te maken, wat inspiratie en een betere inbeelding kan bieden voor de nog niet geïnteresseerden. Ook is het mogelijk om de hier opgedane inzichten mee te nemen in vergelijkbare toekomstige projecten.

De werkgroep 'Afkoppelen De Worp' heeft de contactgegevens van de afgekoppelden en geïnteresseerden geleverd, die nodig waren voor dit onderzoek.

Voor dit onderzoek is gebruikgemaakt van een online-enquête, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen twee groepen. Na de eerste vraag "Bent u (deels) afgekoppeld?" worden de respondenten opgedeeld in de groep die hier "ja" op antwoord en een groep die hier "nee" op antwoord. Beide groepen kregen daarna een aantal groep-specifieke vragen. De volledige enquête, met de vragen zoals ze voor de online versie geprogrammeerd waren, is toegevoegd in de bijlage (Bijlage 1).

In totaal is er naar 79 huishoudens een enquête verstuurd, waarvan er verondersteld werd dat er 33 al (deels)afgekoppeld waren en 46 geïnteresseerd waren in afkoppelen.

De enquêtevragen zijn in overleg met een aantal leden van de werkgroep opgesteld om te zorgen dat de gewenste informatie opgehaald zou worden. Naast open en meerkeuzevragen bevatte de vragenlijst, voor zowel de (deels)afgekoppelden als de geïnteresseerden, ook korte stellingen. Er kon bij die stellingen gekozen worden uit vier opties: zeer mee eens, mee eens, mee oneens en zeer mee oneens. De antwoorden op de stellingen worden weergegeven in staafdiagrammen. Elke stelling heeft vier staven, voor elke van de vier antwoordopties één. De meest linkse van de vier staven geeft het aantal personen weer wat het antwoord 'zeer mee eens' heeft gegeven. De meest rechtse van vier staven geeft het aantal personen weer wat het antwoord 'zeer mee oneens' heeft gegeven. De twee tussenliggende staven representeren het antwoord 'mee eens' (links) en 'mee oneens' (rechts). Per grafiek wordt er uitgelegd wat de kleuren van de staven betekenen.

3 Resultaten

Van twee van de 79 huishoudens die een enquête toegestuurd hebben gekregen bleek een verkeerd email adres bekend te zijn. 77 huishoudens hebben de enquête daadwerkelijk ontvangen, hiervan hebben 39 de enquête ingevuld (51%). Onder de respondenten gaven er 22 aan al (deels)afgekoppeld te zijn, 17 gaven aan nog niet afgekoppeld te zijn. Dit aantal respondenten is niet groot genoeg om kwantitatieve resultaten te geven. Alle staafdiagrammen in dit rapport geven dan ook de absolute aantallen weer om onjuiste interpretaties te voorkomen.

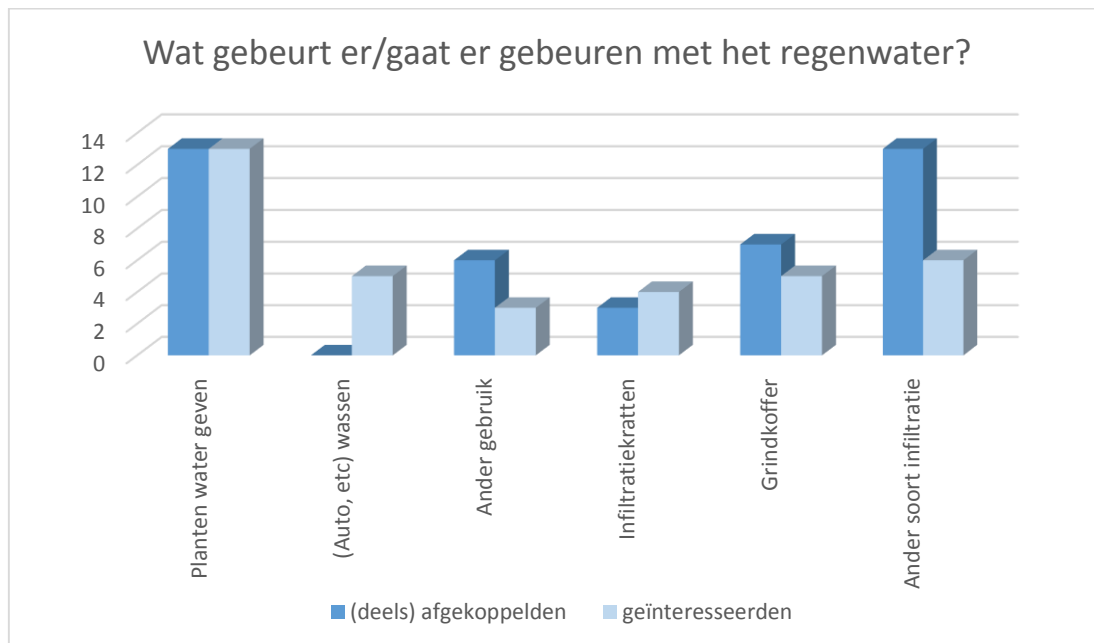
Alle buurtbewoners die de enquête hebben ingevuld bleken 40-plussers te zijn en hun gemiddelde leeftijd is 57 jaar. Het overgrote deel van de respondenten woont al langer dan 10 jaar op De Worp en 5 respondenten woont er nog geen 10 jaar. De huishoudens van de respondenten bestaat voornamelijk (15 huishoudens) uit 2 personen, maar verder is het aantal personen per huishouden gelijkmatig verdeeld. Tot slot, heeft bijna 80% van de respondenten een HBO of WO opleiding gedaan.

3.1 Praktische zaken van het afkoppelen

Deze paragraaf zal de resultaten uit een aantal vragen over praktische zaken behandelen, zoals de gebruikte manieren van afkoppelen, het gebruik maken van de subsidie en waar de respondenten over het afkoppelen van regenwater hebben gehoord.

In de enquête werd gevraagd hoe men afgekoppeld was of hoe men graag wilde afkoppelen. Uit de open antwoorden op deze vraag kon afgeleid worden dat de regenton het meest als (deel van) een manier om te afkoppelen gebruikt wordt (11 keer) of gaat worden (5 keer). Daarna wordt bij de al afgekoppelden de grindkoffer het meest genoemd (7 keer). Het valt op dat een drainagebuis een aantal keer gebruikt wordt onder de afgekoppelden (4 keer), maar dat deze vorm niet genoemd wordt bij de geïnteresseerden. Bij de geïnteresseerden geven er ook een aantal respondenten (6/16) aan nog niet te weten hoe ze gaan afkoppelen

De antwoorden op de vragen “Wat gebeurt er na het afkoppelen met uw regenwater?” en “Wat wilt u na het afkoppelen met uw regenwater doen?” geven specifiekere weer wat er met het water gedaan wordt of gaat worden. Beide vragen geven dezelfde antwoordopties en het was mogelijk meerdere antwoorden tegelijk te geven. In grafiek 3.1 is te zien wat er met het regenwater van de respondenten gebeurt/gaat gebeuren.

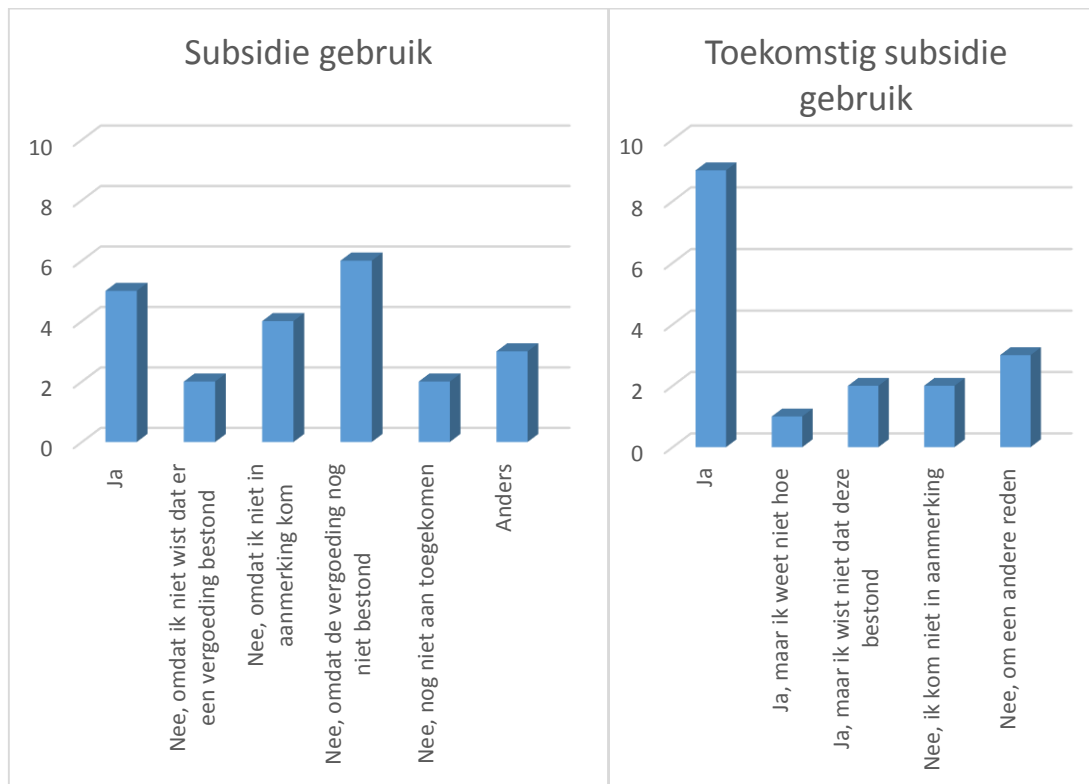

Grafiek 3.1 Respons op de vraag over wat er gebeurt of gaat gebeuren met het afgekoppelde regenwater

Naast de gegeven opties voor het gebruik van regenwater werd er aangegeven dat het water gebruikt wordt/gaat worden om de vijver te vullen of om dieren mee water te geven. De andere vormen van infiltratie die genoemd werden zijn voornamelijk door het regenwater gewoon in de tuin te laten lopen, door gebruik te maken van een drainagebuis, via een kolk en door gebruik te maken van doorlatende bestrating.

Zowel bij de afgekoppelden als bij de geïnteresseerden geven de meeste (13) respondenten aan het water voor de planten te (gaan) gebruiken. Ten slotte zijn er onder de geïnteresseerden 5 respondenten die van plan zijn het water te gebruiken om mee te wassen, terwijl geen van de afgekoppelden aangeeft dit te doen.

Sinds augustus 2015 is er bij de gemeente Deventer een subsidie aan te vragen wanneer je van plan bent om af te koppelen. In grafiek 3.2 is te zien hoeveel afgekoppelden gebruik hebben gemaakt van de subsidie en hoeveel en waarom afgekoppelden er geen gebruik van hebben gemaakt. Ook is te zien hoeveel geïnteresseerden van plan zijn om de subsidie wel of niet aan te vragen.

Grafiek 3.2 Respons op de vraag over of het (toekomstig) subsidie gebruik

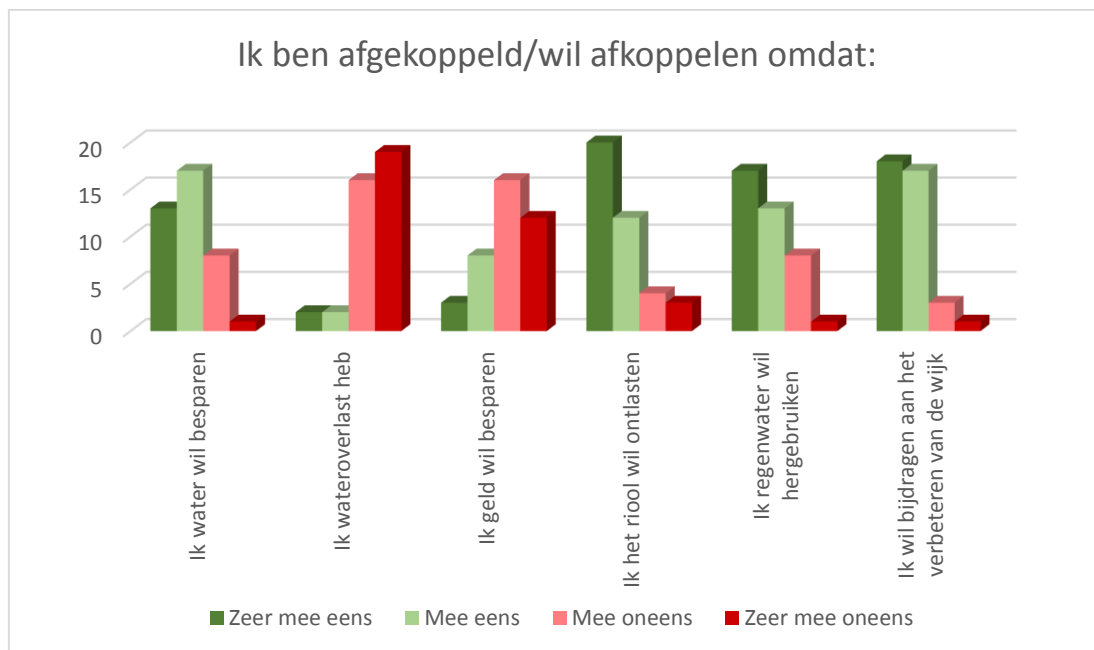
Van de 22 afgekoppelden hebben er 5 gebruik gemaakt van de subsidie. De voornaamste reden dat de andere afgekoppelden er geen gebruik van hebben gemaakt is omdat de subsidie nog niet bestond toen zij afkoppelden. Onder de geïnteresseerden geeft 9 van de 17 aan de subsidie aan te gaan vragen. Verder waren er in totaal 4 respondenten die aangeven niet te weten dat de subsidie bestond. Ook komen er 6 niet in aanmerking voor de subsidie, omdat de meesten van hen in de naast gelegen gemeente Voorst wonen in plaats van in gemeente Deventer. De laatste vraag die deze paragraaf behandelt gaat over waar de respondenten voor het eerst over het afkoppelen van regenwater hebben gehoord. Bij deze vraag werd een lijst met opties gegeven en kon men een eigen antwoord toevoegen. Zowel bij de afgekoppelden (9/22) als bij de geïnteresseerden (14/17) gaf het grootste deel aan hier via de werkgroep Afkoppelen De Worp over gehoord te hebben. Daarnaast gaf een groot deel van de afgekoppelden aan er zelf op gekomen te zijn of er via hun werk over gehoord te hebben.

3.2 Druppels en drempels

Deze paragraaf gaat in op de redenen waarom de respondenten al wel of nog niet zijn afgekoppeld, met andere woorden, wat voor afgekoppelden de druppel was en wat voor geïnteresseerden de drempels zijn.

Om een beeld te krijgen van waarom mensen (willen) afkoppelen is daar aan de hand van stellingen naar gevraagd. Bij elke stelling kon men kiezen uit vier opties: zeer mee eens, mee eens, mee oneens en zeer mee oneens. De antwoorden op deze stellingen van alle respondenten zijn weergegeven in grafiek 3.3. Er was weinig verschil in de redenen van afkoppelen tussen de geïnteresseerden en de al afgekoppelden.

Bij deze stellingen was geen rekening gehouden met mensen die niet zelf gekozen hebben om af te koppelen. De respondenten waar dit van toepassing was hebben toch de stellingen beantwoord. Het was bij deze stellingen ook niet mogelijk om nog eigen opmerkingen of aanvullingen toe te voegen.

Grafiek 3.3 Respons op de stellingen over de redenen van afkoppelen

De reden om af te koppelen waar de meeste mensen (35/39) aangaven het er 'mee eens' (17) dan wel 'zeer mee eens' (18) te zijn, was om bij te dragen aan het verbeteren van de wijk. Ook gaf de grote meerderheid aan dat ze af (willen) koppelen om het riool te ontlasten, het regenwater te hergebruiken en om water te besparen. Geld besparen is voor de meeste respondenten geen reden om af te koppelen. Van de 39 respondenten zijn 12 het zeer oneens en 16 mensen het

oneens met deze stelling. Van de overige 11 geven 8 aan het wel eens te zijn met de stelling en 3 zijn het er zeer mee eens. Maar een klein aantal respondenten (4/39) koppelt af omdat ze wateroverlast hebben.

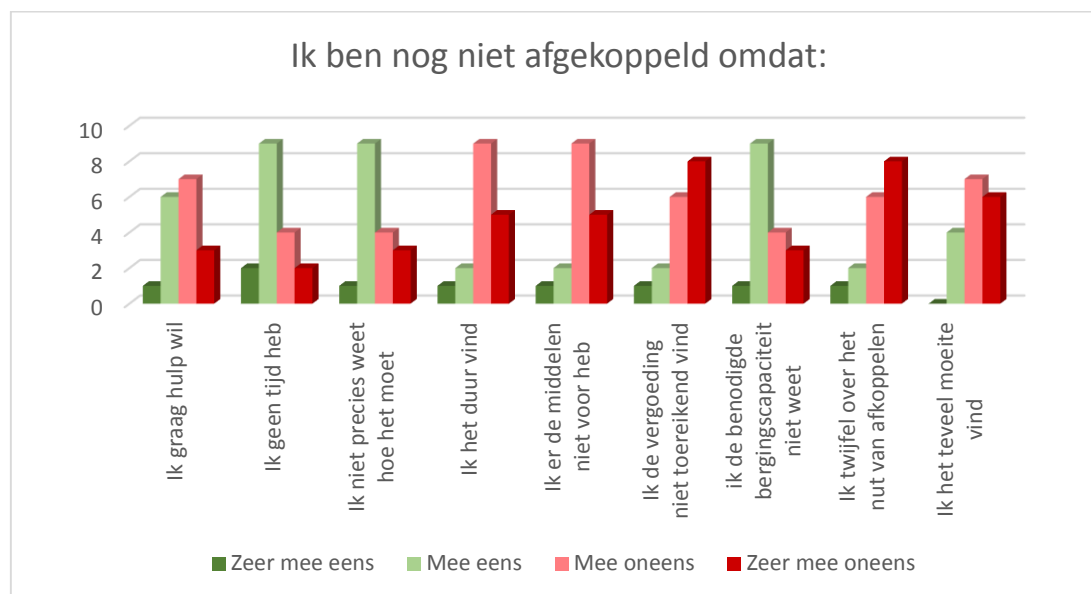
De afgekoppelden kregen ook de vraag wie of wat hen over de streep getrokken had om af te koppelen. Er werden een aantal antwoordopties gegeven en er was de mogelijkheid om een eigen antwoord toe te voegen. Ook konden meerdere opties tegelijk gekozen worden. In grafiek 3.4 is weergegeven hoeveel keer een optie is gekozen.

Grafiek 3.4 Respons van de afgekoppelden (22) op de vraag “Wie of wat heeft u over de streep getrokken?”

Het eigen milieubewustzijn werd het meest (13 keer) aangeduid als datgene wat de afgekoppelden over de streep had getrokken. Andere toegevoegde aanleidingen die gegeven werden zijn: eigen expertise/professie, door wateroverlast, de wens om het water te gebruiken en bij een aantal respondenten is het afkoppelen uitgevoerd door vorige bewoners of door de gemeente.

De geïnteresseerden kregen de vraag waarom zij nog niet afgekoppeld zijn. Bij deze vraag werd weer gebruik gemaakt van stellingen waar men per stelling uit vier opties (Zeer mee eens, mee eens, mee oneens, zeer mee oneens) kon kiezen. Het toevoegen van opmerkingen of aanvullingen was niet mogelijk. De antwoorden die gegeven zijn op deze vraag zijn te zien in grafiek 3.5.

Grafiek 3.5 Respons van de geïnteresseerden (17) op de stellingen over de reden waarom ze nog niet afgekoppeld zijn

Bij drie redenen geeft de meerderheid aan dat het een oorzaak is voor het nog niet afgekoppeld zijn. Deze drie zijn het geen tijd hebben, het niet weten hoe het precies moet en het niet weten wat de benodigde bergingscapaciteit is.

De twee stellingen waar de meerderheid van de respondenten het 'zeer mee oneens' waren gingen over of de subsidie niet toereikend was en of men twijfelde over het nut van het afkoppelen. Verder werden ook de overige stellingen door de meesten niet als aanleidingen gezien om nog niet af te koppelen.

Toch gaf 7 van de 17 geïnteresseerden aan dat ze nog niet afgekoppeld zijn omdat ze hulp willen. In de volgende vragen werd verder ingegaan op wat voor soort hulp en nog nodig was en bij wie die hulp gezocht ging worden. Deze vragen waren alleen bedoeld voor de mensen die hadden aangegeven hulp te willen, maar door een fout in de enquête kregen alle geïnteresseerden de vervolgvragen. Twee respondenten gaven ook in de vervolgvragen aan geen hulp nodig te hebben.

De antwoorden op de vraag "Wat voor soort hulp zou u willen?" zijn te zien in grafiek 3.6. Het was bij deze vraag mogelijk om meerdere antwoorden te geven en om in te vullen wat voor soort kennis of ander soort hulp men wilde.

Grafiek 3.6 Respons van de geïnteresseerden op de vraag "Wat voor soort hulp zou u willen?"

De kennis die de respondenten graag nog wilde hebben was voornamelijk situatie specifieke kennis. Verder waren er respondenten die wilde weten hoe de fundering veilig bleef, of er een zandvang nodig is en wat er gedaan moet worden met overloop water. Als ander soort hulp werd er hulp bij creatieve alternatieven en hulp bij de realisatie genoemd. Uit de overige opmerkingen was geen duidelijke hulpvraag te halen.

Grafiek 3.7 geeft weer bij wie of waar de hulp gezocht zou worden. Ook bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk en kon er bij de optie "iemand anders" ingevuld worden wie dat zou zijn.

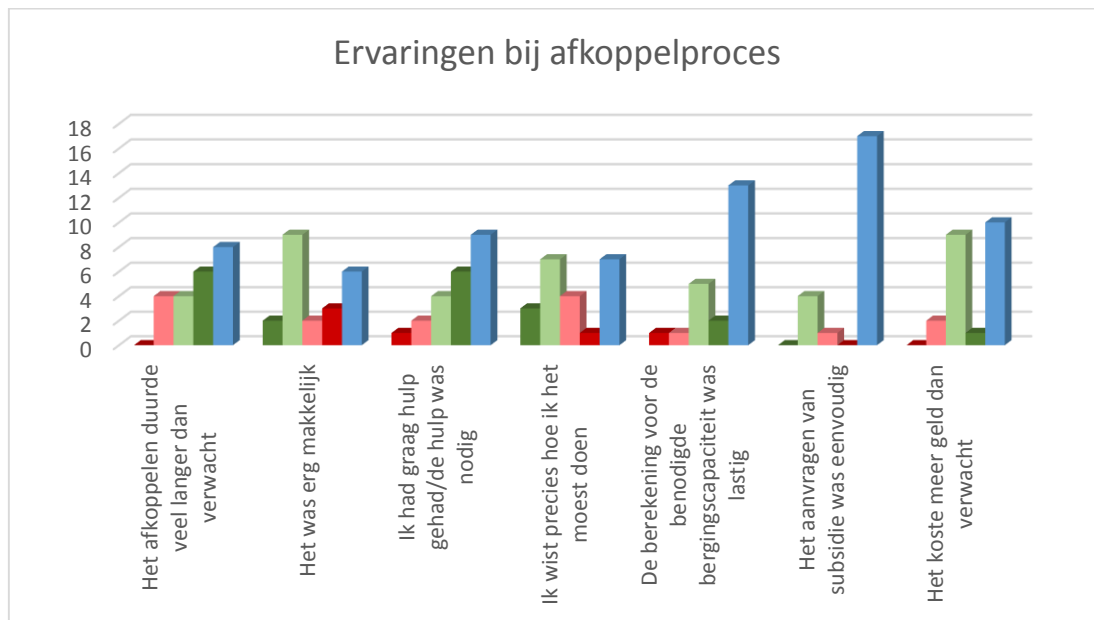
Grafiek 3.7 Respons van de geïnteresseerden op de vraag “Bij wie zou u deze hulp zoeken?”

De werkgroep wordt het meest aangewezen (13 keer) als de plaats waar de geïnteresseerden hulp zouden zoeken. Bij alle andere voorgestelde plekken geven hoogstens 3 mensen aan er hulp te zoeken. De toegevoegde plekken waar gezocht wordt naar hulp zijn het internet en bij een installatiebedrijf.

3.3 Ervaringen en verwachtingen

Beide groepen hebben stellingen gekregen waarmee ze hun mening konden geven over hun (verwachtte) ervaringen bij het afkoppelen van regenwater. Daarnaast is er een vraag gesteld over de (verwachtte) tijdsduur voor het afkoppelen en een vraag over de (verwachtte) kosten. Op deze manier zou er vergeleken kunnen worden of de verwachtingen van de geïnteresseerden overeen komen met wat de al afgekoppelden hebben ervaren.

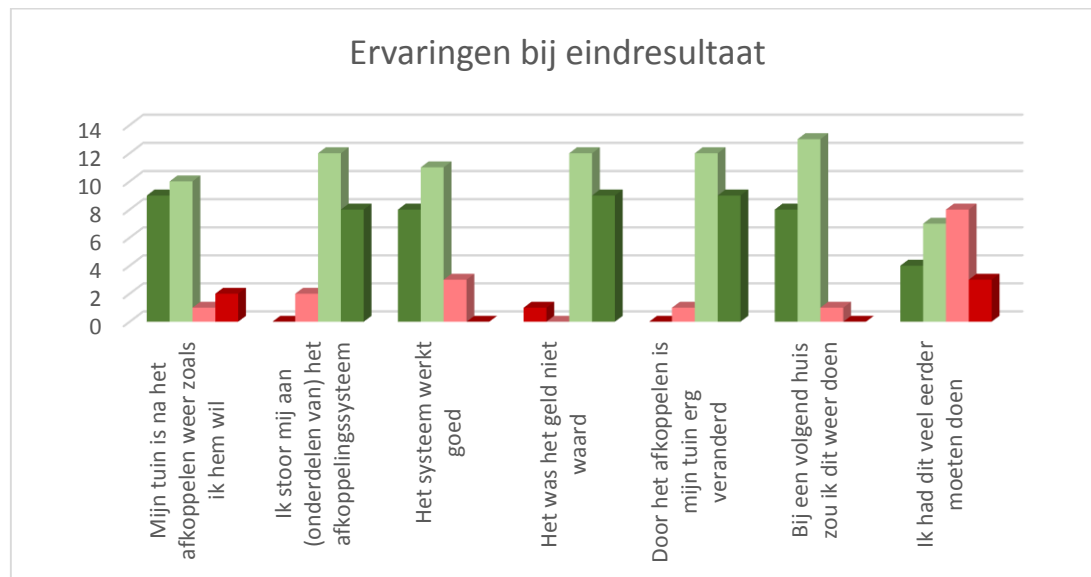
Grafiek 3.9 laat zien wat de ervaringen van de al afgekoppelden waren bij het afkoppelingsproces. Aan de hand van stellingen kon er een mening gegeven worden over bepaalde aspecten van het afkoppelen. De kleur van de staven geeft aan of deze mening een positief (groen) oordeel of negatief (rood) oordeel over het proces betreft. Niet alle stellingen zijn namelijk zo geformuleerd dat het antwoord ‘zeer mee eens’ een positieve mening over het afkoppelen van regenwater weergeeft. De blauwe staven representeren het aantal afgekoppelden dat aangaf dat de stelling niet van toepassing was.

Grafiek 3.8 Respons van de afgekoppelde op de stellingen over het afkoppelingsproces. De kleuren van de staven geven aan of het een positief (groen) of negatief (rood) oordeel over het afkoppelen betreft. Blauwe staven representeren het antwoord 'niet van toepassing'

Het valt op dat alle stellingen vaak als niet van toepassing worden beschouwd. Een deel kan verklaard worden doordat niet alle afgekoppelde het afkoppelingsproces zelf hebben uitgevoerd. In de andere gevallen lijkt het erop dat het deel van het proces waar de stelling over gaat niet is uitgevoerd. Bijvoorbeeld het berekenen van de bergingscapaciteit of het aanvragen van de subsidie. Dat dit laatste inderdaad maar door 5 respondenten is gedaan, wordt bevestigd door de antwoorden op de vraag "Heeft u gebruik gemaakt van de subsidie die de gemeente aanbiedt?". Onder de afgekoppelde waar de stellingen wel van toepassing waren, zijn de meesten over het algemeen positief over alle onderdelen van het afkoppelingsproces.

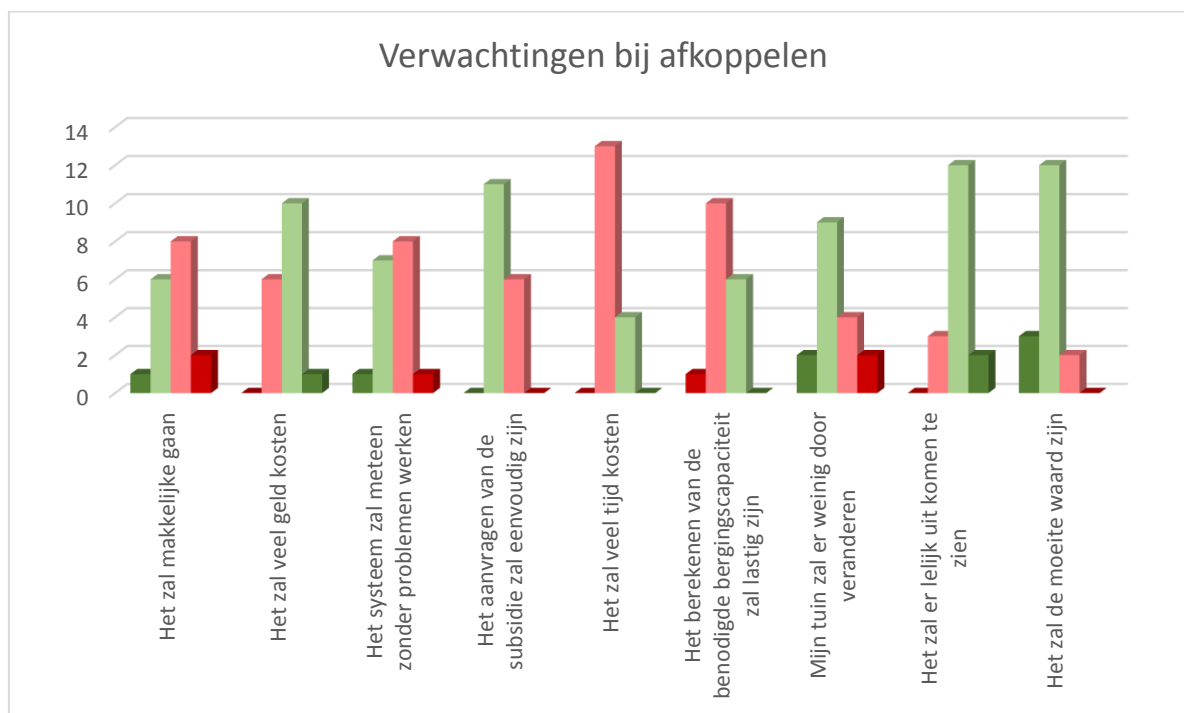
Er zijn ook stellingen voorgelegd over het eindresultaat van het afkoppelen. Ook hier geeft de kleur van de staven aan of de mening over de stelling een positief (groen) of negatief (rood) oordeel over het eindresultaat betreft. Er was dit keer verondersteld dat alle stellingen voor iedereen van toepassing zouden zijn. Deze resultaten zijn te zien in grafiek 3.9.

Grafiek 3.9 Respons van de afgekoppelden op de stellingen over het eindresultaat. De kleuren van de staven geven aan of het een positief (groen) of negatief (rood) oordeel over het afkoppelen betreft

Over het eindresultaat zijn de meeste afgekoppelden op alle gevraagde vlakken erg positief. Alleen over de stelling “Ik had dit veel eerder moeten doen” zijn de meningen verdeeld. Van de 22 respondenten geeft de helft aan het eens (7) dan wel zeer mee eens te zijn met deze stelling. Onder de overige 11 zijn er 8 het oneens en 3 het zeer oneens met de stelling.

Grafiek 3.10 geeft weer wat de geïnteresseerden verwachten te ervaren bij het afkoppelen. De stellingen zijn zo geformuleerd dat ze vergelijkbaar zijn met de stellingen over het afkoppelingsproces en eindresultaat die de afgekoppelden kregen.

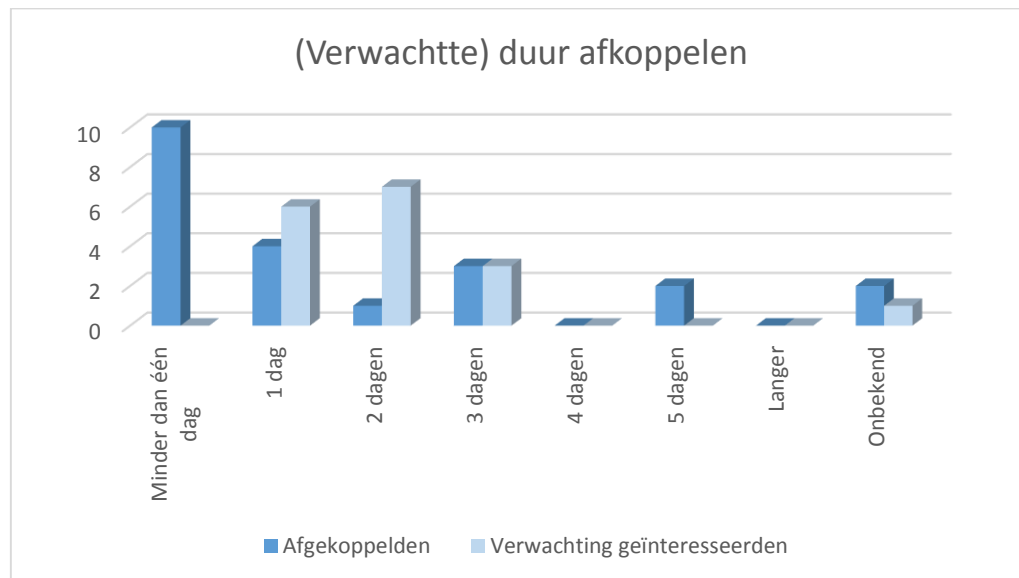

Grafiek 3.10 Respons van de geïnteresseerden op de stellingen over hun verwachtingen bij het afkoppelen. De kleuren van de staven geven aan of het een positief (groen) of negatief (rood) oordeel over het afkoppelen betreft

De stelling waar een grote meerderheid het mee eens was, wat in dit geval een negatieve verwachting weergeeft, was de stelling “Het afkoppelen zal veel tijd kosten”. Van de 17 geïnteresseerden zijn 13 het eens en 4 het oneens met deze stelling. Ook bij de stelling “Het berekenen van de benodigde bergingscapaciteit zal lastig zijn” geeft de meerderheid (11/17) aan een het hier ‘mee eens’ (10) dan wel ‘zeer mee eens’ (1) te zijn.

Bij drie stellingen had meer dan twee derde deel van de geïnteresseerden een positieve verwachting. Van de 17 respondenten waren namelijk 11 het oneens (10) dan wel zeer mee oneens (1) met de stelling “Het afkoppelen zal veel geld kosten”. Met de stelling “Het zal er lelijk uit komen te zien” waren 12 respondenten het oneens, 2 het zeer oneens en de overige 3 waren het er mee eens. De derde stelling waarbij de meningen een positieve verwachting weergeeft is de stelling “Het zal de moeite waard zijn”. Drie geïnteresseerden waren het hier zeer mee eens, 12 waren het er mee eens en 2 waren het er mee oneens. Bij de overige stellingen zijn de meningen wat meer verdeeld.

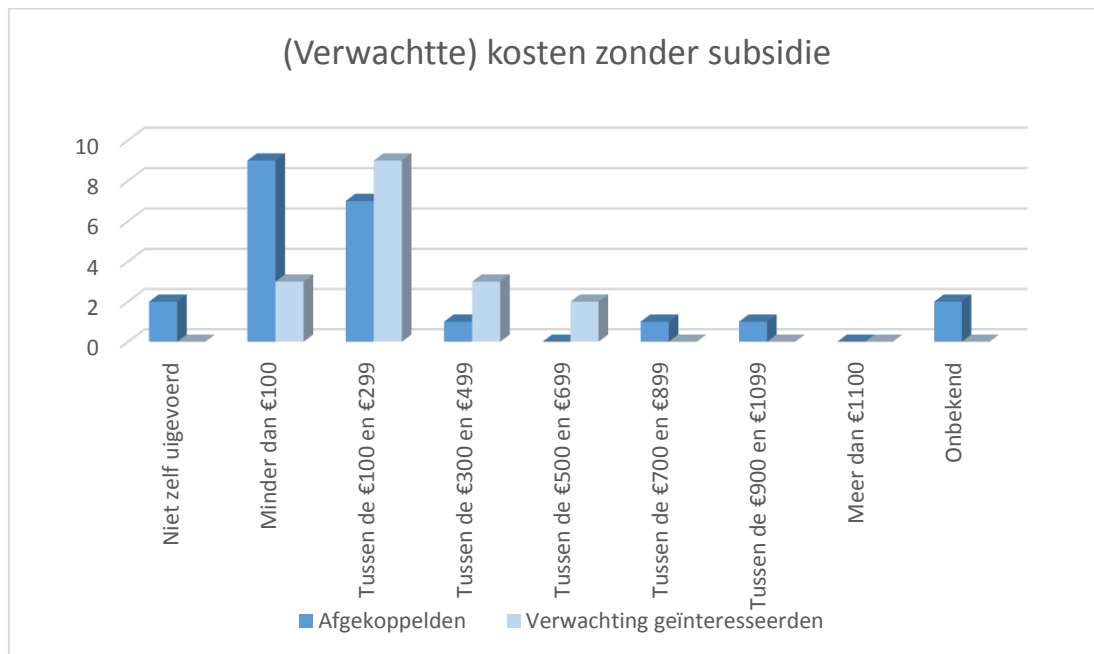
In grafiek 3.11 is weergegeven hoeveel tijd het de afgekoppelden koste om af te koppelen en hoeveel tijd de geïnteresseerden denken dat het kost.

Grafiek 3.11 Respons op de vraag over de (verwachte) duur van het afkoppelen

Voor 10 van de 22 afgekoppelden duurde het afkoppelen minder dan één dag, terwijl geen van de geïnteresseerden verwacht dat het minder dan een dag duurt. De geïnteresseerden schatten namelijk in dat het tussen 1 en 3 dagen de tijd kost. Het langst wat de afgekoppelden erover hebben gedaan is 5 dagen, twee afgekoppelden gaven deze tijdsduur aan.

Er zit ook een verschil tussen de kosten die er verwacht worden bij het afkoppelen en de kosten die door de afgekoppelden zijn uitgegeven (zonder subsidie). Grafiek 3.12 laat zien dat het grootste deel van de afgekoppelden (9/22) minder dan €100 uit heeft hoeven geven aan het afkoppelen. Het grootste deel van de geïnteresseerden (9/17) verwacht dat het afkoppelen tussen de €100 en de €299 zal kosten. Bij twee respondenten die al afgekoppeld zijn heeft het afkoppelen meer dan €700 gekost.

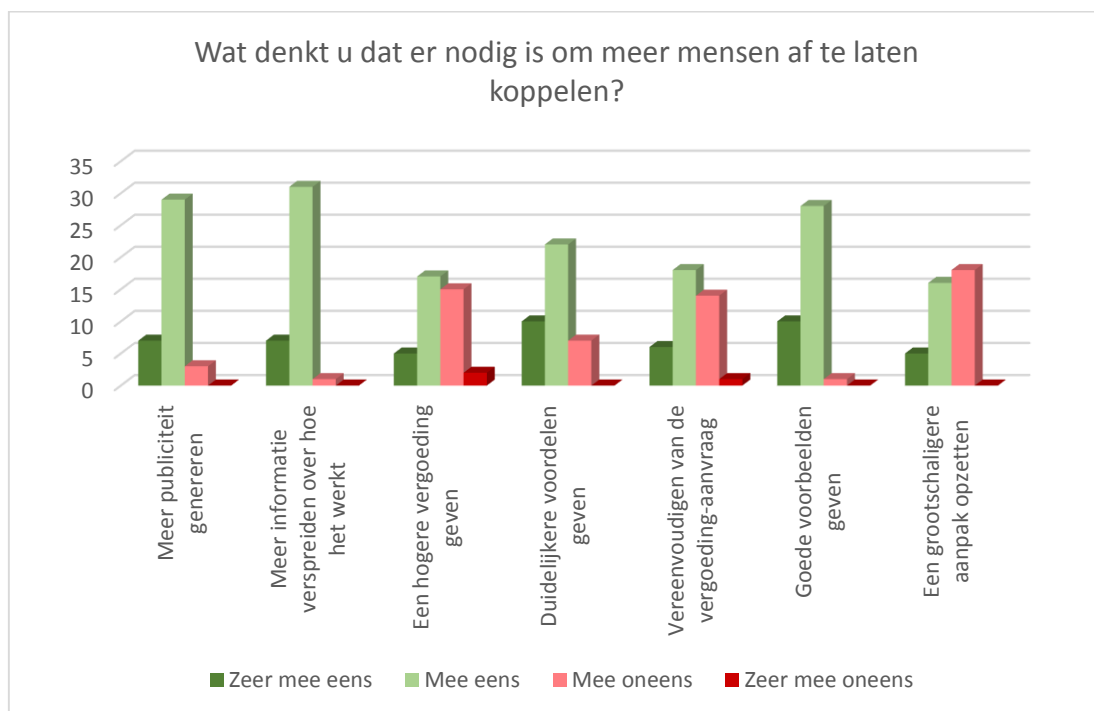

Grafiek 3.12 Respons op de vraag over de (verwachtte) kosten van het afkoppelen

3.4 Van drempels naar afkoppelen

Een van de grote vragen die de werkgroep Afkoppelen De Worp had, was hoe ze nog meer mensen mee konden krijgen om af te koppelen. In deze paragraaf wordt ingegaan op een aantal enquêtevragen die vanuit deze vraag zijn opgesteld.

Met de vraag “Wat denkt u dat er nodig is om meer mensen af te laten koppelen?” is geprobeerd om een beeld te krijgen van wat de respondenten denken dat de oplossing is. Ze konden aangeven of ze het zeer eens, eens, oneens of zeer oneens waren met voorgestelde middelen. In grafiek 3.13 is te zien wat alle respondenten geantwoord hebben.

Grafiek 3.13 Respons op de stellingen over middelen om meer mensen te laten afkoppelen

Met drie voorgestelde middelen waren bijna alle respondenten het eens of zeer eens. Dit waren het genereren van meer publiciteit, het verspreiden van meer informatie over hoe het werkt en het geven van goede voorbeelden. Ook waren veel mensen het eens (22) of zeer eens (10) met de stelling dat het nodig was om duidelijkere voordelen te geven, maar hier waren ook 7 respondenten het niet mee eens. De meningen waren wat meer verdeeld over of het nodig is om een hogere subsidie te geven, de subsidie-aanvraag te vereenvoudigen en over of er een grootschaligere aanpak nodig is.

Om de potentiële rol die de gemeentes Voorst en Deventer hierin kunnen spelen in beeld te brengen is er een directe open vraag over gesteld. Bijna alle respondenten hadden hier een uniek antwoord opgeven. Een aantal van de meest originele en uitgebreide antwoorden zijn hier op een rijtje gezet. Alle overige antwoorden zijn opgenomen in de bijlage (Bijlage 2).

“Comfort bieden door te ondersteunen in grondonderzoek, afvoer vrijkomende grond. Een keer een adviesronddgang door de wijk organiseren, meedenken in combineren van herinrichting van openbare groenstroken waar huizen op afkoppelen, afkoppelen gemeentelijk vastgoed: de

gymzaal, parkeerterreintjes ontharden en vergroenen, dus ook hun verantwoordelijkheid in het openbare gebied nemen.”

“Informatie geven over waarom en hoe en wat. In mijn ogen is hun belang groot genoeg als meer bewoners meedoen dus daar mag wel wat tegenover staan m.b.t. inzet van beide gemeenten”

“Dit afkoppelen is een vrij individuele keuze, waar de gemeente weinig aan kan bijdragen (alleen financieel). Wel kan de gemeente, als er een straat opengebroken wordt, die bewoners motiveren meteen een afwateringskrat te (laten) plaatsen, zodat afkoppelen ruimer wordt dan individuele schuurtjes.”

De ervaringen en verwachtingen die de respondenten hadden bij de werkgroep is getoetst aan de hand van de vraag “In hoeverre zet de werkgroep Afkoppelen De Worp zich genoeg in?”. Er kon gekozen worden uit drie opties: genoeg, te weinig of teveel, en bij iedere optie was er de mogelijkheid om toelichting te geven. De meningen van de leden van de werkgroep zijn hier niet meegenomen. Van de 33 respondenten vonden er 29 dat de werkgroep genoeg doet, waarbij uit de toelichtingen naar voren kwam dat de werkgroep actief en enthousiast, maar niet aandringend, overkomt. Eén respondent vond dat de werkgroep meer kon doen, en wel in de ondersteuning bij idee-ontwikkeling en alternatieven. De overige 3 respondenten hadden hier geen mening over.

4 Discussie en conclusie

Dit onderzoek heeft gekeken naar de drivers ('druppels') en barrières ('drempels') die de afgekoppelde en geïnteresseerde bewoners van 'De Worp' ervaren bij het afkoppelen van regenwater. De meningen van de (nog) ongeïnteresseerde buurtbewoners zijn buiten beschouwing gelaten.

Van de 33 veronderstelde afgekoppelden in De Worp hebben 22 de enquête ingevuld. Hierdoor kan er aangenomen worden dat deze resultaten een representatieve indruk geven van de meningen over het afkoppelen. Het responsaantal onder de geïnteresseerden lag iets lager namelijk 17 van de veronderstelde 46 geïnteresseerden hebben de enquête ingevuld. Toch vormen alle respondenten samen 51% van het totaal aantal geënquêteerden. Door de relatief kleine aantallen afgekoppelde en geïnteresseerde respondenten is het lastig om harde conclusies te trekken, maar er zijn wel degelijk trends te zien in de resultaten.

Praktische zaken van het afkoppelen

Zo is duidelijk te zien dat het gebruik van de regenton, in combinatie met een infiltratie systeem, de voorkeur heeft bij zowel de afgekoppelden als de geïnteresseerden. Een verschil tussen de afgekoppelden en geïnteresseerden is het gebruik van drainagebuizen. Deze manier van afkoppelen werd wel door de afgekoppelden gebruikt maar niet genoemd bij de geïnteresseerden. Wellicht is dit voor de geïnteresseerden nog een onbekende optie.

Wat er bij de vragen over het gebruik van de subsidie voornamelijk opvalt is dat er toch nog mensen zijn die aangeven niet te weten dat de subsidie bestaat. Dit kan een aandachtspunt zijn in de toekomstige communicatie over het afkoppelen.

Met de zichtbaarheid van de werkgroep Afkoppelen De Worp zit het overigens (voor zover dat hier getest is) wel goed. Voor veel geïnteresseerden waren de leden van de werkgroep namelijk de eersten die hen kennis liet maken met het afkoppelen van regenwater.

Druppels en drempels

Reden om af te koppelen waar de meeste respondenten aangaven het ermee eens te zijn (35/39), was het bijdragen aan het verbeteren van de wijk. Dit lijkt te wijzen op een sterk 'wijkgevoel'. Dit is ook enigszins terug te zien in antwoord op wat er nodig is om meer mensen af te laten koppelen, waarbij grootschaligere aanpak door een kleine meerderheid niet nodig wordt gevonden. Doordat het bij de stellingen niet mogelijk was om eigen aanvullingen toe te voegen is het mogelijk dat er nog andere onbekende redenen om af te koppelen gemist worden in dit onderzoek. Ook zou een nu missende reden om af te koppelen, zoals het bijdragen aan het verbeteren van het milieu duidelijker kunnen maken of dit schijnbare 'wijk-verbeter gevoel' niet overtroeft wordt door een 'milieu-verbeter gevoel'.

Dat er onder de afgekoppelden wel een milieu-verbeter motivatie bestaat komt naar voren bij de vraag “Wat heeft u over de streep getrokken”. Het eigen milieubewustzijn bleek bij veel van de tot nu toe afgekoppelde mensen (deels) dat gene wat hen over de streep trok om af te koppelen. Dit kan erop wijzen dat wanneer ook mensen met andere prioriteiten overgehaald willen worden er mee nadruk gelegd moet worden op andere voordelen van het afkoppelen.

De drie voornaamste redenen waarom geïnteresseerden nog niet zijn afgekoppeld, zijn ‘het geen tijd hebben’, ‘het niet weten hoe het precies moet’ en ‘het niet weten wat de benodigde bergingscapaciteit is’. Dit zijn dus punten van aandacht om meer mensen af te laten koppelen. Vooral bij de laatste twee redenen kan er gefaciliteerd worden door situatie specifieke informatie te geven. Daar staat wel tegenover dat de meerderheid aangaf het oneens te zijn met de stelling “ik ben nog niet afgekoppeld omdat ik graag hulp wil”. Degenen die wel aangaven hulp te willen zoeken voornamelijk hulp in de vorm van informatie/kennis. Eventuele hulp zou door velen wel gezocht worden bij de werkgroep.

Ervaringen en verwachtingen

Het was lastig om de ervaringen en verwachtingen van de afgekoppelden en geïnteresseerden naast elkaar te leggen doordat de afgekoppelden bij veel getoetste aspecten van het afkoppelen geen ervaring bleken te hebben. Voorbeelden hiervan zijn het aanvragen van de subsidie of het berekenen van de benodigde bergingscapaciteit.

Over het algemeen (voor zo ver er ervaringen waren) zijn de afgekoppelden tevreden over het afkoppelen. Dit werd vooral duidelijk bij de stellingen over het eindresultaat. Alleen over de stelling “Dit had ik veel eerder moeten doen” was de kleine meerderheid het oneens. Hier moet wel bij gezegd worden dat een deel van de afgekoppelden al lang geleden is afgekoppeld.

Erg interessant waren de antwoorden van de geïnteresseerden op de stellingen over wat ze verwachten bij het afkoppelen. Over de meeste aspecten hadden de geïnteresseerden een positieve verwachting. Er waren maar twee aspecten van het afkoppelen waar een duidelijke negatieve verwachting over bestond. Dit waren de duur van het afkoppelen en de berekening van de benodigde bergingscapaciteit.

Helaas kon er niet vergeleken worden of de verwachting over het berekenen van de benodigde bergingscapaciteit overeen komt met wat de afgekoppelden erbij ervaren hadden. Deze vergelijking kon wel worden gemaakt voor de duur van het afkoppelen. Het blijkt dat het afkoppelen bij de afgekoppelden minder lang duurde dan dat de geïnteresseerden verwachten. Het lijkt er dus op dat de verwachting van de geïnteresseerden over de duur van het afkoppelen onjuist is.

Mede doordat de geïnteresseerden eerder aangaven dat “geen tijd” een reden is om nog niet afgekoppeld te zijn is deze verwachting over de duur een aandachtspunt.

Het is ook jammer dat er niet vergeleken kon worden of de positieve verwachting over het aanvragen van de subsidie terecht is. Te weinig afgekoppelden hebben hiervoor van de subsidie gebruik gemaakt.

Ten slotte schatten de geïnteresseerden de kosten van het afkoppelen hoger in dan wat de afgekoppelden ervoor uitgegeven hebben. De meeste geïnteresseerden geven daarbij in de stellingen wel aan dat ze deze verwachte kosten niet als 'veel' zien.

Van drempels naar afkoppelen

Uit de stellingen over de middelen om meer mensen af te laten koppelen kwam vooral naar voren dat meer publiciteit, meer informatie verspreiding en goede voorbeelden nodig gevonden werden. Dit zijn concrete middelen waar de werkgroep aan zou kunnen werken. Ook bij deze stellingen is het overigens mogelijk dat er nodig geachte middelen gemist worden, doordat er niet de mogelijkheid was om eigen aanvullingen toe te voegen.

Over de rol van de gemeente zijn de meningen meer verdeeld. Dit is ook te zien in de stellingen over de middelen om meer mensen af te laten koppelen waar de gemeente mee te maken heeft. Een vereenvoudiging van de subsidie-aanvraag of een verhoging van de subsidie werd namelijk niet eenduidig gezien als een benodigd middel. In de open antwoorden werd de verantwoordelijkheid van de gemeentes in het afkoppelen van openbare gebieden/gebouwen een aantal keer genoemd. Vooral in samenwerking met de buurtbewoners zou dit een middel kunnen zijn waarmee de gemeentes mensen overhalen om af te koppelen.

Afkoppeltype

De werkgroep gaf in de beginfase van dit onderzoek aan geïnteresseerd te zijn in het type mens dat afkoppelt. Kennis hierover zou een beeld kunnen geven van welke groep mensen er nog niet bereikt is en wellicht wat er gedaan moet worden om ook deze groep te bereiken.

Uit de resultaten van dit onderzoek lijkt een duidelijke specifieke groep mensen naar voren te komen die ervoor kiest om af te koppelen: de hoogopgeleide, milieubewuste 40-plusser.

Toch valt hieruit niet op te maken wat voor soort type mensen ervoor kiezen om af te koppelen.

Er is namelijk niets bekend over wat voor soort mensen er over het algemeen in de Worp wonen.

Dit moet eerst bekend zijn voordat er conclusies getrokken kunnen worden over het type persoon dat afkoppelt. Ook zou hiervoor enquête over bijvoorbeeld de waarden van een persoon een beter beeld kunnen geven dan gegevens zoals leeftijd, opleiding, of geslacht. Een conclusie over een afkoppeltype zou alleen gedaan kunnen worden wanneer er een grotere groep mensen is afgekoppeld en wanneer de hele Worp een dergelijke enquête krijgt voorgelegd.

Dat in dit onderzoek de respondenten voornamelijk hoogopgeleide 40-plussers zijn haalt ten slotte ook de vraag naar boven of een anders samengestelde groep afgekoppelden/geïnteresseerden andere resultaten zou leveren.

5 Aanbevelingen

Uit de discussie en conclusie komen een aantal aandachtspunten naar voren die de werkgroep Afkoppelen De Worp, gemeentes of andere geïnteresseerden mee zouden kunnen nemen in hun missie om meer mensen afgekoppeld te krijgen. Deze aandachtspunten zijn hier in de vorm van aanbevelingen op een rijtje gezet.

- Ondanks alle inspanningen van de werkgroep Afkoppelen De Worp, bleken er toch nog mensen te zijn die niet wisten dat de gemeente Deventer een afkoppelsubsidie verstrekt. Hier zou dus nog meer aandacht op gevestigd kunnen worden.
- Het schijnbaar sterke wijkgevoel in combinatie met de verdeelde mening over de noodzaak van een grootschaligere aanpak is opvallend. Het kleinschalige (wijk)gevoel lijkt een belangrijke factor, waar bij (toekomstige) afkoppelprojecten aandacht aan kan worden besteed.
- Meer informatie verstrekken wordt gezien als een middel wat er nodig is om meer mensen af te laten koppelen. Voornamelijk situatie specifieke uitleg over hoe er afgekoppeld kan worden lijkt hier het meeste effect te kunnen hebben.
- Door veel afgekoppelden is de berekening van de benodigde bergingscapaciteit niet uitgevoerd en bij geïnteresseerden lijkt het een struikelblok. Deze berekening zou vervangen kunnen worden door een standaard bergingscapaciteit per m² dakoppervlak, waarbij men altijd goed/veilig zit.
- Ook het 'geen tijd' hebben wordt aangegeven als reden om nog niet afgekoppeld te zijn. Het lijkt er echter op dat de verwachte afkoppelduur afwijkt van de werkelijk besteedde tijd. Door duidelijk te maken hoeveel tijd het afkoppelen ongeveer echt kost zou de geen-tijd-drempel verlaagd kunnen worden.
- Een van de benoemde nodige middelen om meer mensen te laten afkoppelen is het geven van goede voorbeelden. Een voorbeeldenboek met voorbeelden uit de eigen omgeving kan hier een invulling aan geven.
- Volgens de respondenten liggen de kansen voor de gemeentes om meer mensen mee te krijgen vooral in de openbare gebieden. Wanneer een gemeente openbare gebouwen/gebieden afkoppelt kan dit meer naar buiten worden gebracht en wellicht gecombineerd worden met het afkoppelen van particuliere woningen.
- Ten slotte zou een onderzoek waarbij méér afgekoppelden, méér geïnteresseerden en ook (nog) ongeïnteresseerden geënquêteerd worden, duidelijker kunnen maken wat de drivers en barrières zijn bij het afkoppelen van regenwater.

Bijlage

1

Enquête regenwater afkoppelen De Worp

1**Bent u (deels) afgekoppeld?***Single-
responsevraag*

- ☐ Ja, ik ben geheel of deels afgekoppeld
- ☐ Nee, ik ben nog niet afgekoppeld [[>> Vraag 25.](#)]

2**Hoeveel regenpijpen heeft uw huis?**
(losstaande schuur niet meegerekend)*Single-
responsevraag*

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ Anders, namelijk:

3**Hoeveel regenpijpen zijn er hiervan afgekoppeld?**
(losstaande schuur niet meegerekend)*Single-
responsevraag*

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ Anders, namelijk:

4**Wat is het horizontale dakoppervlak van uw complete huis?**
(optelling van lengte x breedte van daken)*Single-
responsevraag*

- ☐ Minder dan 60 m², namelijk (in m²):
- ☐ Tussen de 60 en 69 m²
- ☐ Tussen de 70 en 89 m²
- ☐ Tussen de 90 en 109 m²
- ☐ Tussen de 110 en 129 m²

- ☐ Tussen de 130 en 149 m2
- ☐ Groter dan 149 m2, namelijk (in m2):

5

Heeft u een puntdak?

Single-
responsevraag

- ☐ Ja
- ☐ Nee

6

Heeft u een schuur (deels) afgekoppeld, die losstaat van uw huis?

Single-
responsevraag

- ☐ Ja
- ☐ Nee [[>> Vraag 11.](#)]

7

Hoeveel regenpijpen heeft uw schuur?

Single-
responsevraag

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ Anders, namelijk:

8

Hoeveel regenpijpen zijn er hiervan afgekoppeld?

Single-
responsevraag

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ Anders, namelijk:

9

Wat is het horizontale dakoppervlak van die schuur?
(optelling van lengtes x breedtes van uw complete schuur)

Single-
responsevraag

- ☐ Kleiner dan 10 m2, namelijk (in m2):
- ☐ Tussen de 10 en 19 m2
- ☐ Tussen de 20 en 29 m2
- ☐ Tussen de 30 en 39 m2

- ☐ Groter dan 39 m2, namelijk (in m2):

10

Heeft die schuur een pultdak?

Single-
responsevraag

- ☐ Ja
☐ Nee

11

Wanneer heeft u uw eerste regenpijp afgekoppeld?

Invulveldenvraag

Maand:

Jaar:

12

Hoe lang heeft u in totaal gedaan over het afkoppelen
van de regenpijp(en)?

Single-
responsevraag

- ☐ Minder dan één dag
☐ 1 dag
☐ 2 dagen
☐ 3 dagen
☐ 4 dagen
☐ 5 dagen
☐ Langer, namelijk:

13

Kunt u een omschrijving geven van hoe u de regenpijp(en)
heeft afgekoppeld?

Open vraag
(groot)

☐

14

Wat heeft het afkoppelen u gekost?
(zónder eventuele subsidie mee te rekenen)

Single-
responsevraag

- ☐ Minder dan € 100, namelijk (in €):

-
- ☐ Tussen de € 100 en de € 299
 - ☐ Tussen de € 300 en de € 499
 - ☐ Tussen de € 500 en de € 699
 - ☐ Tussen de € 700 en de € 899
 - ☐ Tussen de € 900 en de € 1099
 - ☐ Meer dan €1100, namelijk (in €):

15

Heeft u gebruik gemaakt van de subsidie die de gemeente Deventer aanbiedt?

Single-responsevraag

- ☐ Ja, ik kreeg een subsidie van €:
- ☐ Nee, omdat ik niet wist dat er een subsidie bestond
- ☐ Nee, omdat ik niet in aanmerking kom voor de subsidie
- ☐ Anders, namelijk:

16

Heeft u hulp gehad bij het afkoppelen van de regenpijp(en)?
(bij "Ja", meerdere antwoorden mogelijk)

Multi-levelvraag

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Nee
- ☐ Ja, van:
 - ☐ Familie/vrienden
 - ☐ De werkgroep Afkoppelen De Worp
 - ☐ Andere burens, die niet aangesloten zijn bij de werkgroep
 - ☐ Een hovenier/tuinman
 - ☐ Bedrijf dat gespecialiseerd is in afkoppelen
 - ☐ Stichting Natuur Anders
 - ☐ Iemand anders, namelijk:

17

Stellingen over ervaringen bij het afkoppelingsproces

Tabelvraag (single response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	Niet van toepassing	
Het afkoppelen duurde veel langer dan verwacht	☐	☐	☐	☐	☐	

Het was erg makkelijk	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik had graag hulp gehad / de hulp was nodig	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik wist precies hoe ik het moest doen	☐	☐	☐	☐	☐	
De berekening voor de benodigde bergingscapaciteit was lastig	☐	☐	☐	☐	☐	
Het aanvragen van subsidie was eenvoudig	☐	☐	☐	☐	☐	
Het koste meer geld dan verwacht	☐	☐	☐	☐	☐	

18

Ik ben afgekoppeld omdat:

Tabelvraag (single response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	
Ik water wil besparen	☐	☐	☐	☐	
Ik wateroverlast had	☐	☐	☐	☐	
Ik geld wil besparen	☐	☐	☐	☐	
Ik het riool wil ontlasten	☐	☐	☐	☐	
Ik het regenwater wil hergebruiken	☐	☐	☐	☐	
Ik bij wil dragen aan het verbeteren van de wijk	☐	☐	☐	☐	

19

Wat gebeurt er nu na het afkoppelen met uw regenwater?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Multi-responsevraag

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Ik gebruik het om mijn planten mee water te geven
- ☐ Ik gebruik het om (mijn auto, etc) mee te wassen
- ☐ Ik gebruik het op een andere manier, namelijk:

- ☐ Het wordt naar infiltratiekratten geleid
- ☐ Het wordt naar een grindkoffer geleid
- ☐ Het infiltreert op een andere manier, namelijk:

20

Stellingen over het eindresultaat:

Tabelvraag (single response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	
Mijn tuin is na het afkoppelen (weer) zoals ik hem wil	☐	☐	☐	☐	
Ik stoer mij aan (onderdelen van) het afkoppelingssysteem	☐	☐	☐	☐	
Het systeem werkt goed	☐	☐	☐	☐	
Het was het geld niet waard	☐	☐	☐	☐	
Door het afkoppelen is mijn tuin erg veranderd	☐	☐	☐	☐	
Bij een volgend huis zou ik dit weer doen	☐	☐	☐	☐	
Ik had dit veel eerder moeten doen	☐	☐	☐	☐	

21

Wie/wat heeft u over de streep getrokken?
(meerdere antwoorden mogelijk)

Multi-responsevraag

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Mijn buren
- ☐ De subsidie van de gemeente Deventer
- ☐ De werkgroep
- ☐ Mijn milieubewustzijn
- ☐ Het resultaat bij al andere afgekoppelden
- ☐ Iets anders, namelijk:

22

Bij welk medium/wie hoorde u voor het eerst over regenwater afkoppelen?

Single-responsevraag

- ☐ Regionale krant
- ☐ Wijkkrant
- ☐ Folder
- ☐ TV
- ☐ De website van WSV de Hoven
- ☐ Een andere internetsite
- ☐ Familie/vrienden
- ☐ Buren
- ☐ De werkgroep Afkoppelen De Worp
- ☐ Ergens anders, namelijk:

23

In hoeverre heeft de werkgroep Afkoppelen De Worp zich genoeg ingezet?
(geef eventueel uw aanvulling onder het antwoord)

Single-responsevraag

- ☐ Te veel ingezet

- ☐ Genoeg ingezet

- ☐ Te weinig ingezet

24

Wat denkt u dat er nodig is om meer mensen af te laten koppelen?

Tabelvraag (single response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	
Meer publiciteit genereren	☐	☐	☐	☐	
Meer informatie verspreiden over hoe het werkt	☐	☐	☐	☐	
Een hogere subsidie geven	☐	☐	☐	☐	
Duidelijkere voordelen geven	☐	☐	☐	☐	
Vereenvoudigen van de subsidie-aanvraag	☐	☐	☐	☐	
Goede voorbeelden geven	☐	☐	☐	☐	
Een grootschaligere aanpak opzetten	☐	☐	☐	☐	

25

Ik zou graag willen afkoppelen omdat:

Tabelvraag (single response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	
Ik water wil besparen	☐	☐	☐	☐	
Ik wateroverlast heb	☐	☐	☐	☐	
Ik geld wil besparen	☐	☐	☐	☐	
Ik het riool wil ontlasten	☐	☐	☐	☐	
Ik het regenwater wil hergebruiken	☐	☐	☐	☐	
Ik wil bijdragen aan het verbeteren van de wijk	☐	☐	☐	☐	

26

Ik ben nog niet afgekoppeld omdat:

Tabelvraag (single response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	
Ik graag hulp wil	☐	☐	☐	☐	
Ik geen tijd heb	☐	☐	☐	☐	

Ik niet precies weet hoe het moet	☐	☐	☐	☐	
Ik het duur vind	☐	☐	☐	☐	
Ik er de middelen niet voor heb	☐	☐	☐	☐	
Ik de subsidie niet toereikend vind	☐	☐	☐	☐	
Ik de benodigde bergingscapaciteit niet weet	☐	☐	☐	☐	
Ik twijfel over het nut van afkoppelen	☐	☐	☐	☐	
Ik het teveel moeite vind	☐	☐	☐	☐	

27

Kunt u hulp gebruiken bij het afkoppelen (in de vorm van informatie, kracht etc.)?

Single-responsevraag

- ☐ Ja
☐ Nee

28

Wat voor hulp zou u willen?
(meerdere antwoorden mogelijk)

Multi-responsevraag

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Fysieke hulp
☐ Hulp bij het invullen van de subsidiesaanvraag
☐ Meer kennis, namelijk:

- ☐ Ander soort hulp, namelijk:

29

Bij wie zou u deze hulp zoeken?
(meerdere antwoorden mogelijk)

Multi-responsevraag

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Familie/vrienden

- ☐ Werkgroep Afkoppelen De Worp
- ☐ Buren die niet aangesloten zijn bij de werkgroep
- ☐ Hovenier/tuinman
- ☐ Bedrijf dat gespecialiseerd is in afkoppelen
- ☐ Stichting Natuur Anders
- ☐ Iemand anders, namelijk:

30

Hoeveel regenpijpen heeft uw huis?
(losstaande schuur niet meegerekend)

Single-
responsevraag

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ Anders, namelijk:

31

Hoeveel regenpijpen van uw huis zou u graag
afkoppelen?

Single-
responsevraag

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ Anders, namelijk:

32

Wat is het horizontale dakoppervlak van uw huis?
(optelling van lengte x breedte van daken)

Single-
responsevraag

- ☐ Minder dan 60 m², namelijk (in m²):
- ☐ Tussen de 60 en 69 m²
- ☐ Tussen de 70 en 89 m²
- ☐ Tussen de 90 en 109 m²
- ☐ Tussen de 110 en 129 m²
- ☐ Tussen de 130 en 149 m²

- ☐ Groter dan 149 m2, namelijk (in m2):

33

Heeft u een puntdak?

Single-
responsevraag

- ☐ Ja
☐ Nee

34

Wilt u een schuur afkoppelen, die los staat van het huis?

Single-
responsevraag

- ☐ Ja
☐ Nee

35

Kunt u een beschrijving geven van hoe u wilt afkoppelen?

Open vraag
(groot)

☐

36

Wat wilt u na het afkoppelen met uw regenwater doen?
(meerdere antwoorden mogelijk)

Multi-responsevraag

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Mijn planten water geven
☐ (mijn auto, etc) mee wassen
☐ Ik wil het op een andere manier gebruiken, namelijk:

- ☐ Naar infiltratiekratten leiden
☐ Naar een grindkoffer leiden
☐ Ik wil het op een andere manier laten infiltreren, namelijk:

37

Stellingen over uw verwachtingen bij het afkoppelen:

Tabelvraag (single
response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	
Het zal makkelijk gaan	☐	☐	☐	☐	
Het zal veel geld kosten	☐	☐	☐	☐	
Het systeem zal meteen zonder problemen werken	☐	☐	☐	☐	
Het aanvragen van subsidie zal eenvoudig zijn	☐	☐	☐	☐	
Het zal veel tijd kosten	☐	☐	☐	☐	
Het berekenen van de benodigde bergingscapaciteit zal lastig zijn	☐	☐	☐	☐	
Mijn tuin zal er weinig door veranderen	☐	☐	☐	☐	
Het zal er lelijk uit komen te zien	☐	☐	☐	☐	
Het zal de moeite waard zijn	☐	☐	☐	☐	

38

Bent u van plan gebruik te maken van de subsidie die gemeente Deventer aanbiedt?

Single-responsevraag

- ☐ Ja
- ☐ Ja, maar ik weet niet hoe
- ☐ Ja, maar ik wist niet dat deze bestond
- ☐ Nee, omdat:

- ☐ Nee, ik kom hier niet voor in aanmerking

39

Hoeveel verwacht u dat het afkoppelen u gaat kosten? (zonder subsidie)

Single-responsevraag

- ☐ Minder dan € 100, namelijk (in €):

- ☐ Tussen de € 100 en de € 299
- ☐ Tussen de € 300 en de € 499

- ☐ Tussen de € 500 en de € 699
- ☐ Tussen de € 700 en de € 899
- ☐ Tussen de € 900 en de € 1099
- ☐ Meer dan € 1100, namelijk (in €):

40

Wat heeft u er maximaal voor over om af te koppelen?
(ná eventuele aftrek van de subsidie)

Single-
responsevraag

- ☐ Het zou mij niets moeten kosten
- ☐ Tussen de € 0,- en de € 99,-
- ☐ Tussen de € 100,- en de € 199,-
- ☐ Tussen de € 200,- en de € 299,-
- ☐ Meer dan € 300,-, namelijk (in €):

- ☐ Het maakt mij niet uit wat het kost

41

Hoe lang verwacht u in totaal over het afkoppelen van de regenpijp(en) te doen?

Single-
responsevraag

- ☐ Minder dan één dag
- ☐ 1 dag
- ☐ 2 dagen
- ☐ 3 dagen
- ☐ 4 dagen
- ☐ 5 dagen
- ☐ Langer, namelijk (aantal dagen):

42

Bij welk medium/wie hoorde u voor het eerst over regenwater afkoppelen?

Single-
responsevraag

- ☐ Regionale krant
- ☐ Wijkkrant
- ☐ Folder
- ☐ TV
- ☐ De website van WSV de Hoven
- ☐ Een andere internetsite
- ☐ Familie/vrienden
- ☐ Buren

- ☐ De werkgroep Afkoppelen De Worp
- ☐ Ik heb er niet over gehoord
- ☐ Anders, namelijk:

43

In hoeverre zet de werkgroep Afkoppelen De Worp zich
genoeg in?

(geef eventueel uw aanvulling onder het antwoord)

Single-
responsevraag

- ☐ Te veel

- ☐ Genoeg

- ☐ Te weinig

44

Wat denkt u dat er nodig is om meer mensen af te laten
koppelen?

Tabelvraag (single
response)

	Zeer mee eens	Mee eens	Mee oneens	Zeer mee oneens	
Meer publiciteit genereren	☐	☐	☐	☐	
Meer informatie verspreiden over hoe het werkt	☐	☐	☐	☐	
Een hogere subsidie verlenen	☐	☐	☐	☐	
Duidelijkere voordelen geven	☐	☐	☐	☐	
Vereenvoudigen van de subsidie- aanvraag	☐	☐	☐	☐	
Goede voorbeelden geven	☐	☐	☐	☐	
Een grootschaligere aanpak opzetten	☐	☐	☐	☐	

45

Wat vindt u dat de gemeente Voorst of Deventer kan doen om meer mensen af te laten koppelen?

Open vraag
(groot)

☐

46

Wilt u verder nog iets kwijt met betrekking tot het afkoppelen?

Open vraag
(groot)

☐

47

Staat u open voor telefonisch contact voor het beantwoorden van overige vragen?

Single-
responsevraag

☐

Ja, mijn telefoonnummer is:

☐

Nee

48

Heeft u nog algemene vragen/opmerkingen?

Open vraag
(groot)

☐

49

Wat zijn uw gegevens:

Invulveldenvraag

Geboortejaar:

Wat is uw
huishouden
in aantal
personen:

Ik woon in de

Worp sinds

(jaar):

Ik woon in de

Worp sinds

(maand):

50

Wat is uw hoogst genoten opleiding?

Single-
responsevraag

- ☐ Basisschool
- ☐ Middelbare school ((I)VBO; MAVO, MULO, HAVO, VWO, VMBO, Gymnasium enz.)
- ☐ Lager beroepsonderwijs (LTS, LEAO, LHNO enz.)
- ☐ Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
- ☐ Hoger beroepsonderwijs (HBO)
- ☐ Universitair onderwijs (WO)